

## 13B) Zájmena a číslovky

**Zájmena** zastupují podstatná jména a přídavná jména nebo na ně ukazují

druhy zájmen:

- osobní:** označují první, druhou nebo třetí osobu jednotného nebo množného čísla  
*já, ty, on, ona, ono, my, vy, oni, ony, ona, zvrtné se*
- ukazovací:** ukazují na určitou osobu, zvíře, věc nebo vlastnost  
*ten, ta, to, ono, tehle, tento, onen, takový, týž, tentýž, sám*
- tázací:** pádové otázky, tážeme se jimi po osobě, zvířeti, věci, vlastnosti  
*kdo, co, jaký, který, čím*
- přivlastňovací:** přivlastňují první, druhé nebo třetí osobě pokud vlastník není podmětem  
*můj, tvůj, jeho, její, náš, váš, jejich*
- vztažná:** vyjadřují vztah vedlejší věty k některému členu řídicí věty  
*kdo, co, který, jaký, čím, jenž*
- neurčitá:** obecné určení o čem se mluví  
*někdo, něco, některý, nějaký, něčí, leckdo, lecco, leckterý, ledakdo, kdokoli, cokoli, kterýkoli, kdosi, cosí, kterýsi, jakýsi, čísi, každý, všechen*
- záporná:** popírají účast nějaké osoby, zvířete, věci nebo vlastnosti  
*nikdo, nic, nijaký, ničím, žádný*

Podle rodu rozlišujeme zájmena:

- bezrodá:** mají pro rod mužský, ženský a střední tytéž tvary  
*já, ty, my, vy, zvrtné se, kdo, co*
- rodová:** vyjadřují rod mužský, ženský a střední jinými tvary, u rodu mužského vyjadřují i životnost a neživotnost

**Číslovky** jsou slova číselného významu, vyjadřují množství, pořadí, druh, násobnost, podíl

**určité:** označují určitý přesný počet, lze vyjádřit číslicí  
**neurčité:** neoznačují určitý přesný počet, nelze vyjádřit číslicí

druhy číslovek:

**základní:** vyjadřují počet a odpovídají na otázku **kolik**  
 určité - *jeden, dva, tři* .....  
 neurčité - *několik, mnoho, málo, dost, tolik*

skloňování: jeden, jedna, jedno - podle vzoru "ten", "ta", "to"  
 dva, oba, dvě, obě 1. a 4. pád stejný, 2. a 6. pád dvou, obou, 3. a 7. pád dvěma, oběma  
 tři, čtyři - podle množného čísla vzoru "kost" (výjimkou je 7. pád - třemi, 2. pád - tři i třech, čtyř i čtyřech)  
 pět až devadesát devět - 1. a 4. pád stejný, ve 2., 3., 6. a 7. pádě koncovka -i  
 sto - podle vzoru "město"  
 101 - 999 - podle vzoru "kost"  
 tisíc - podle vzoru "stroj"  
 1001 - 999 999 - podle vzoru "kost"  
 milion - podle vzoru "hrad"  
 miliarda - podle vzoru "žena"

**řadové:** označují pořadí a odpovídají na otázku **kolikátý**  
 určité - *první, druhý, třetí* .....  
 neurčité - *několikátý*  
 za řadovými číslicemi píšeme vždy tečku

skloňování: podle vzorů přídavných jmen "mladý" a "jarní"

**druhov:** označují počet druhů a odpovídají na otázku **kolikery a kolik**  
 určité - *dvojí, obojí, paterý* ..... *dvoje, troje* .....  
 neurčité - *několikerý, několikaterý*

skloňování: podle vzorů přídavných jmen "mladý" a "jarní"

**násobné:** vyjadřují kolikrát se něco vyskytlo nebo znásobilo a odpovídá na otázku **kolikrát a kolikanásobný**  
 určité - *dvakrát, pětkrát* ....., *dvojnásobný, dvojitý* .....  
 neurčité - *několikrát, několikánásobný*

skloňování: zakončené na -krát se nesklouňují  
 zakončené na násobný se sklouňují podle vzoru "mladý"

složené číslovky se píší zvlášť (dvacet dva) výjimkou je složenka  
 složené číslovky se spojkou „a“ se píší dohromady (dvaadvacet)